

תמונת מצב ברצועת עזה מטעם המתאם ההומניטרי

4 בינואר 2009, נכון לשעה 17:00

מבצע צה"ל, הכולל הפצצות כבדות מהאוויר המשיך זה היום התשיעי, כאשר ב-3 בינואר 2009, סמוך לשעה 20:00, פתח צה"ל במבצע קרקעי ברצועה. לכניסה הקרקעית קדמה הפגזה ארטילרית כבדה לכל אורך גבול הרצועה. כוחות צה"ל פרוסים כעת בכמה אזורים ברצועת עזה, ובין כוחות צה"ל לחמושים הפלסטינים פרצו עימותים. דווח על נזק לכבישים, תשתיות ומבנים, בהם מתקן גדול לאחסון גז.

הפלישה הקרקעית מחריפה את המשבר ההומניטרי בתום יותר משבוע של הפגזות מהאוויר ומצור בן 18 חודשים. חל גידול בשיעור חשיפתם של אזרחים לסיכון בשל לחימה באזורים עירוניים המאוכלסים בצפיפות. בתי החולים מתפקדים תחת עומסים כבדים בשל מספר הפצועים הגדול שהצטבר מתחילת ההתקפות הישראליות. אמבולנסים וצוותים רפואיים מתקשים להגיע לפצועים. לרוב חלקי הרצועה אין אספקת חשמל ותקשורת. מבצעי חלוקת המזון הושעו וכל המעברים נותרו סגורים.

אלימות

מאז תחילת המבצע הקרקעי עצמו, נהרגו ברחבי הרצועה לפחות 25 אנשים (רובם אזרחים ובהם ילדים ונשים). נתון זה צפוי לעלות משום שהוא אינו כולל את הפצועים שלא הספיקו להגיע לבתי החולים. הבוקר פגע פגז באמבולנס השייך לבית החולים אל-אעודה בצפון הרצועה, וארבעה אנשי צוות רפואי נפצעו באורח קשה. כיכר פלסטין שבמרכז עזה נפגעה אף היא, ודווח על חמישה אזרחים שנהגו ו-40 פצועים. לפני הפלישה הקרקעית נהרגו 15 פלסטינים ויותר מ-25 נפצעו כאשר חיל האוויר הישראלי הפציץ את מסגד איברהים אל מקאדימה שבבית לאהייה.

נכון לערב זה, משרד הבריאות (MOH) מדווח שמאז תחילת המצב הצבאי הישראלי ב-27 בדצמבר נהרגו 491 פלסטינים ונפצעו בקרוב 2,400, כאשר לפחות 20 אחוזים מההרוגים ו-40 אחוזים מהפצועים הם נשים וילדים.

חמושים פלסטינים המשיכו לירות טילים לעבר ערים וישובים בישראל, ולעבר כוחות הקרקע המתקדמים. נכון לבוקר ה-3 בינואר 2009, דיווח מגן דוד אדום (מד"א) על 46 פצועים קל, 5 פצועים בינוני ו-4 פצועים קשה ועל ארבעה הרוגים בשבוע החולף.

דלק, חשמל ותקשורת

מתרחשת האפלה כמעט מוחלטת בנפות העיר עזה, צפון עזה, מרכז הרצועה ואיזור חאן יונס. מרבית רשתות הטלפון (הקויות והסלולרית) ברצועת עזה אינן מתפקדות מאחר והן תלויות באספקת חשמל שמייצרים גנרטורים בעלי אספקת דלק מתדלדלת.

בריאות

כל בתי החולים ברצועת עזה מתפקדים ב-48 השעות האחרונות ללא אספקת חשמל מרכזית, והם תלויים לחלוטין בגנרטורים שנועדו לגיבוי, ובתי החולים מזהירים שהגנרטורים עומדים על סף קריסה. קריסת הגנרטור בבית החולים שיפא תהיה בעלת השלכות מיידיות על 70 מטופלים המאושפזים ביחידות לטיפול נמרץ ובהם 30 פגים המחוברים למיכשור רפואי. המחלקות לטיפול נמרץ בכל רחבי רצועת עזה נמצאות בתפוסת יתר. המצב הביטחוני מונע את הגעת הצוות הרפואי לבתי החולים.

1 | המשרד לתאום הומניטרי של האו"ם - OCHA

ת.ד. 38172 ירושלים, טל: 02 - 582 5853 / 9962 ochaopt@un.org www.ochaopt.org

אמבולנסים מתקשים להגיע לפצועים בשל האש המתמשכת. הסהר האדום הפלסטיני ממשיך לעבוד מסביב לשעון כדי לסייע לאוכלוסייה. בין יום שישי לצהרי שבת פינו האמבולנסים של ארגון זה 78 פצועים לבתי החולים ו-15 הרוגים.

סוכנות אונר"א נאלצה לסגור היום ארבע מתוך 18 מרפאות ראשוניות ברצועת עזה בשל פעולות איבה שהתנהלו בסמיכות. רשויות ישראל סירבו זה היום השני ברציפות להתיר לצוות חירום של הצלב האדום הבינ"ל להיכנס לעזה כדי לסייע לצוות הרפואי בבית החולים שיפא.

משרד הבריאות של הרשות הפלסטינית (רש"פ) ברמאללה, בשיתוף ארגון הבריאות העולמי (WHO), הקים חדר חירום קדמי (חמ"ל) כדי לעקוב אחר מצב מערכת הבריאות בעזה. החמ"ל יספק הערכות מצב לגבי מלאי התרופות, ציוד רפואי מתכלה, הציוד רפואי אחר וחלקי החילוף הנחוצים, יעקוב אחר התרומות מהקהילה הבינלאומית ויטפל בהפניות רפואיות של נפגעים ומטופלים אחרים.

מחסה

הצלב האדום הפלסטיני מעריך כי אלפי בתים ניזוקו וכי התושבים מתקשים להישאר בבתיהם בשל הקור. לפני תחילת המבצע הקרקעי של צה"ל, ארגון Save the Children Alliance בשיתוף מרכז אל מיזאן לזכויות אדם, העריכו שיותר מ-13 אלף תושבים, כאלפיים משפחות, נעקרו מבתיהם ברצועת עזה במהלך המבצע. נתון זה צפוי לגדול בעקבות המבצע הקרקעי. רוב המשפחות מצאו מחסה בבתיים של קרובי משפחה ושכנים, 1,200 נוספים שוהים בחמישה מקלטי חירום של אונר"א.

מזון

תוכנית חלוקת המזון של אונר"א בוטלה היום בשל פעילות צה"ל, למעט בדרום רצועת עזה, שם המצב שקט יותר. סוכנות אונר"א מדווחת על קשיים ניכרים בהשגת מזון עבור תוכנית החירום מאחר ורוב המאפיות סגורות והתנועה מסוכנת. ארגון המזון העולמי (WFP) הצליח לחלק היום פיתות ל-13 בתי חולים ברחבי רצועת עזה. ארגון CHF, שהינו אחת משותפי הביצוע העיקריות של ה-WFP, חילק אתמול מזון בצפון הרצועה, אך לא הצליח לחלק בחאן יונס בשל שיקולי ביטחון והגבלות תנועה.

בשל המחסור בגז לבישול ברצועה, 23 מאפיות אינן מתפקדות יותר. מספר המאפיות המתפקדות צנח ל-10. 14 המאפיות האחרות מתפקדות לסרוגין, כאשר תפקודן תלוי באספקת החשמל.

מים וטיהור שפכים:

לפי דיווחי רשות המים העזתית (CMWU) כ-70 אחוזים מאוכלוסיית רצועת עזה נותרה ללא גישה למקור מים, במיוחד בעיר עזה ובצפון הרצועה, בשל הפסקות החשמל והמחסור בדלק לתדלוק הגנרטורים שנועדו לגיבוי. רשות המים חוששת שהמשך ההפגזות באזור המתקן לטיהור שפכים בבית לאהייה יגרום לפגיעה בגדה המערבית של אגן המאגר, המכיל 3 מיליון מטרים מעוקבים של ביוב. פגיעה כזו תביא להצפת חלקים ניכרים מבית לאהייה בביוב.

סוכנות אונר"א תרמה 75 אלף ליטר דלק לרשות המים, ואולם רק 35 אלף חולקו בשל החשש משינוע משאיות דלק במצב הביטחוני הנוכחי. המצב נותר קריטי, ובצפון רצועת עזה, למשל, ברשות רשתות המים והביוב כמות דלק שתספיק לתפקודן במשך 2-3 ימים בלבד.

המעברים

כל המעברים המוליכים לרצועת עזה נותרו היום סגורים. לא התאפשר לספק לרצועה דלק, סיוע הומניטרי או כל סחורה אחרת¹. מעברי ארז ורפיח נותרו היום סגורים, ומשמעות הדבר היא שלא התאפשר פינוי על רקע רפואי מהרצועה, או כניסת אנשים ויציאתם. ארגון הבריאות העולמי מדווח ש-105 חולים עברו במעבר רפיח לטיפול מחוץ לגבולת הרצועה מאז תחילת מבצע צה"ל ב-27 בדצמבר.

מימון

מספר תורמים התחייבו להרים תרומות לקרן החירום ההומניטרית (Humanitarian Emergency Response Fund) בימים האחרונים. הקרן כבר התחילה לתקצב מיזמי חירום ברצועת עזה, ובכללם תקציב בגובה 250 אלף דולר הועבר לארגון הבריאות העולמי לרכישות ערכות ניתוח, 200 אלף דולר הועברו לקרן הרווחה האיסלאמית (Islamic Relief) לצורך אספקת מזון ושמיות לשמונה בתי חולים, ו-130 אלף דולר למיזם PARC שנועד לפסק לעזתים פנסים, סוללות ומזון יבש.

צרכים בעדיפות ראשונה

דלק: תחנת החשמל של עזה זקוקה לדלק תעשייתי. התחנה נסגרה לחלוטין ב-30 בדצמבר. כמו כן יש להחליף בדחפיות 10 שנאי חשמל שנהרסו כליל, כדי לספק חשמל ל-250 אלף תושי מרכז הרצועה וצפונה. כל התשתיות, ובהן מתקני המים והמתקנים לטיהור שפכים המספקים שירותים בסיסיים לאוכלוסייה ולבתי החולים הושפעו מהפסקות החשמל. בחלק מהאירועים נרשמו עד כה הפסקות חשמל שנמשכו יותר מ-48 שעות. מעבר נחל עוז הינו המעבר היחיד דרכו ניתן להעביר כמות מספקת של דלק כדי שתספיק לתפעול התחנה ולאגירת סוגי הדלקים האחרים הנחוצים ברצועה. מעבר זה נותר סגור.

חיטה: חיוני לאספקת קמח, הנדרש בדחפיות למאפיות המקומיות ועל מנת לאפשר חלוקת מזון לאוכלוסייה. שרוול המסוע במעבר קרני הינו המנגנון היחיד שניתן לייבא דרכו את כמות החיטה הנחצתה לרצועה כעת. מעבר זה נותר סגור.

מזומנים: כסף מזומן לא נכנס עד כה לרצועה, והוא נחוץ בדחפיות. גם סוכנות אונר"א זקוקה למזומנים עבור חלוקתם בקרב כ-94 אלף מוטבים ולאנשים המשתתפי בתוכנית "מזומנים תמורת עבודה".

תנועה פנימית בתוך רצועת עזה: חיוני לאפשר מעבר אמבולנסים ומטופלים לבתי חולים ומעבר צוותי סוכנויות הומניטריות למחסנים כדי לאפשר חלוקה. נכון לעכשיו התנועה בתוך הרצועה קשה ביותר.

¹ צינור הדלק במסוף נחל עוז ומסוע החיטה במסוף קרני נפתחו לאחרונה ב-26 בדצמבר 2008.